

[Forsvarsministeren.]

stod i sidste sommer ved forsvarslovenes vedtagelse.

Det ærede medlem fremhævede nu, at Danmark står i en særstilling i forhold til alle andre lande, og synes ligesom det ærede medlem hr. Alfred Jensen at ville spille på, at vi ikke har selvbestemmelsesret; vi har ikke vor frihed, vi er under tvang, alle de store magter dirigerer. I denne forbindelse pegede det ærede medlem på den henstilling, som Danmark såvel som så at sige alle andre lande indenfor det atlantiske forsvar har fået om i den truende og spændte situation, vi står i, at overveje de ekstra foranstaltninger, som det måtte være muligt på kort sigt at foretage. Jeg synes, det ærede medlem her spiller en rolle, som han skulle undgå. Vi ved alle, også det ærede medlem, at i det fælles forsvar, der har været drøftet i flere år, havde man fastsat ganske bestemte terminer, og man håbede, at den internationale situation ville udvikle sig så behageligt for os, at vi kunne udstrække opbygningen over længere tid. Vi er blevet skuffet, situationen udtaltes ikke under afspænding, den er stadig spændt. Den er så spændt, at ethvert demokratisk land for sin egen skyld må have under overvejelse, hvorledes man bedst sikrer sin egen og andres frihed i det fællesskab, hvori vi står. Derfor har man i lang tid — og det ved vi alle — drøftet, hvorledes man kunne presse opbygningsprogrammerne sammen på et kortere åremål. Det er det, der er sket. Det er det, som alle Atlantlande har taget konsekvensen af. Det er det, som de forskellige organer indenfor Atlantpagten, hvori vi har ladet vor stemme høre ligesom alle andre lande, har drøftet. Det er ud fra disse fællesdrøftelser og ud fra følelsen af en fælles skæbne, at vi har truffet vore beslutninger, og det er derudfra, henstillingerne ikke til et enkelt land, men til samtlige deltagende lande i Atlantpagten, er fremkommet.

Jeg tror ikke, det tjener noget nyttigt formål at ville indkassere denne spændte situation, som vi står i, til et særligt partitagatorisk formål indenfor vore egne grænser. Når det ærede medlem nu mener at kunne sige, at vi i maj 1950, da den lov, vi nu diskuterer, blev gennemført, var uden noget kendskab til, hvad der skulle ske fremover, ja, så kan jeg give det ærede medlem den indrømmelse, at man vidste ikke nøjagtigt, hvorledes udviklingen ville forme sig, men på det tidspunkt — og det fremgår også af de forhandlinger, vi havde dengang — vidste vi, at i luften lå en udvikling bl. a. i retning af inddeling af Vesteuropa i de tre

regioner. Vi havde ikke for os, hvorledes dette nøjagtigt skulle udformes, men vi havde en fornemmelse af, at udviklingen gik i den retning; og at det naturligt måtte få konsekvenser for, hvad vi forhandlede dengang, var givet. Det var dette, man forudså, og som resultat deraf tog vi netop i en af lovens paragraffer hensyn til en fortløbende udvikling, til en gradvis tilpasning af det, vi dengang stillede op. Der er ingen som helst modsætning mellem det, vi gik ud fra dengang, og det, der siden er sket, eller det, jeg sagde ved behandlingen på det daværende tidspunkt: at den ordning, der blev gennemført, kunne tilpasses til enhver faktisk foreliggende situation. Det er derfor, man bl. a. i dette forslag, idet man retter forsvarschefens stilling op, samtidig åbner mulighed for — en mulighed, som jeg ikke mener man skal afskrive —, at forsvarschefen også i en given situation kan få overdraget under ansvar overfor ministeren at lede de militære styrker af alle værn.

Jeg vil gerne til slut sige en eneste ting til generelt om dette forhold — noget, jeg vil bede også det kommende udvalg om at overveje. Det er klart, at vi i det internationale samarbejde, hvori vi står, kan blive stillet overfor henstillinger, forslag eller ønsker om ændringer i kommandostrukturen under hensyn til såvel helhedens som det enkelte lands interesser. For mit eget vedkommende mener jeg, det er meget vigtigt, at vi på ethvert stadium, på ethvert trin søger at bevare vor danske indflydelse på vore egne kommandoforhold i så høj grad som overhovedet muligt, og det er bl. a. ud fra dette synspunkt, at jeg meget vil advare imod, at vi frivilligt — ved at ændre mere end det, der er foreslået for forsvarschefens vedkommende — i højere grad, end sket er, ændrer ved det system, som vi har skabt, og som vi ønsker at opretholde. Jeg mener nemlig, at vi, hvis vi bøjer os for henstillinger om udbygning af kommandostrukturen, kan risikere at komme til at afskrive en indflydelse, som vi ikke behøver at afskrive, og som på dansk hånd kan være en fordel både nu og i den kommende tid.

(Kort bemærkning).

Johs. Christiansen: Det lader ikke til, at vi kan blive enige om, hvorvidt man kan påstå, at der i dag er ro og fasthed om det forsvarspolitiske mål, eller om, hvorvidt dette forsvarspolitiske mål, som man på et givet tidspunkt har sat sig, nemlig da forsvarslovene blev gennemført, er antastet eller ikke er antastet.